Minister
Spraw Zagranicznych

BM.6001.52.2026 / 5
Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pani Małgorzata Kidawa - Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na oświadczenie Pana Senatora Aleksandra Szweda w sprawie działań ewakuacyjnych wobec Polaków przebywających na Bliskim Wschodzie, uprzejmie informuję, co następuje.

Zespół koordynacyjny w sprawie sytuacji na Bliskim Wschodzie i jej wpływu na obywateli polskich przebywających w regionie podjął decyzję o organizacji lotów powrotnych do Polski, gdy sytuacja bezpieczeństwa na to pozwalała. Polska była jednym z pierwszych państw, które wysłało samoloty rządowe w rejon konfliktu – do Omanu.
Placówki zagraniczne pozostające w obszarze oddziaływania sytuacji bezpieczeństwa związanej z konfliktem w Iranie od początku na bieżąco monitorowały rozwój wydarzeń oraz pozostawały w stałym kontakcie z centralą Ministerstwa Spraw Zagranicznych. W każdej z właściwych placówek zostały powołane zespoły kryzysowe, których zadaniem było koordynowanie działań informacyjnych i konsularnych, przygotowanie ewentualnych scenariuszy reagowania, a także wsparcie obywateli RP pragnących opuścić region. W działania te zaangażowani byli nie tylko pracownicy wydziałów konsularnych, lecz także przedstawiciele innych komórek organizacyjnych placówek. Praca odbywała się w trybie praktycznie ciągłym, w tym również w dni wolne od pracy i w weekendy, w zależności od rozwoju sytuacji oraz pojawiających się potrzeb. W pierwszych 48–72 godzinach eskalacji ostatniego kryzysu na Bliskim Wschodzie działania Polski miały przede wszystkim charakter konsularny i informacyjno-koordynacyjny, zanim na większą skalę uruchomiono ewakuację. Najważniejsze konkretne formy wsparcia wyglądały następująco: MSZ uruchomiło dodatkową infolinię konsularną dla Polaków w regionie (w niedzielę 1 marca br.). Infolinia działała codziennie (8:00–22:00 czasu polskiego) i zapewniała:
• bieżące informacje o sytuacji,
• wskazówki bezpieczeństwa,
• możliwość zgłaszania potrzeby pomocy. To był kluczowy instrument „pierwszej reakcji" – szybki kontakt zamiast natychmiastowej ewakuacji, która była początkowo utrudniona (np. zamknięta przestrzeń powietrzna).
Równocześnie służby konsularne:
• pozostawały w stałym kontakcie z Polakami na miejscu,
• monitorowały ich sytuację i lokalizację,

• wykorzystywano m.in. system Odyseusz do identyfikacji i komunikacji z obywatelami. W praktyce oznaczało to tworzenie list osób wymagających pomocy i przygotowanie pod ewentualną ewakuację.
W pierwszych godzinach MSZ i placówki konsularne koncentrowały się na również zaleceniu pozostania w bezpiecznych miejscach (zamiast przemieszczania się), apelach o:
• śledzenie komunikatów lokalnych władz,
• utrzymywanie kontaktu z liniami lotniczymi i biurami podróży,
• zabezpieczenie dokumentów, środków finansowych i leków,
• ostrzeżeniach przed podróżami do państw regionu.
MSZ prowadziło ponadto całodobowe monitorowanie sytuacji i koordynację działań konsularnych. Jednocześnie przygotowywano:
• scenariusze ewakuacyjne,
• współpracę z UE (Mechanizm Ochrony Ludności).
Wielu obywateli polskich zdecydowało się na samodzielne wyjazdy z państw objętych konfliktem korzystając z lotów komercyjnych, gdy tylko były dostępne, przemieszczając się do innych państw (np. do Omanu lub Arabii Saudyjskiej) lub korzystając ze wsparcia biur podróży, których byli klientami. Ministerstwo Spraw Zagranicznych nie posiada jednak wiedzy nt. wiarygodnej liczby Polaków, którzy zdecydowali się na powyższe, z uwagi na fakt, że osoby te w zdecydowanej większości nie informowały polskich służb konsularnych o opuszczeniu danego regionu.
Trudno zgodzić się z tezą, że działania podejmowane w trakcie opisywanej sytuacji miały charakter chaotyczny lub były istotnie opóźnione. Wręcz przeciwnie – reakcja instytucji państwowych miała charakter zorganizowany i wielotorowy, a podejmowane kroki były dostosowane do dynamicznie zmieniających się warunków kryzysowych. Ministerstwo podejmowało i podejmuje działania mające na celu zapewnienie sprawnej obsługi konsularnej. W trakcie kryzysu uruchomiona została specjalna infolinia dla osób próbujących wydostać się z regionu, co umożliwiło szybki kontakt oraz bieżące udzielanie informacji. Zdecydowanej większości zgłaszających się obywateli polskich udało się uzyskać wsparcie w organizacji wyjazdu z zagrożonego obszaru – zarówno za pośrednictwem lotów organizowanych przez władze polskie i inne państwa Unii Europejskiej, jak i dostępnych połączeń komercyjnych. Jednocześnie należy zaznaczyć, że działania te były prowadzone w warunkach szczególnej presji i niepewności, co naturalnie wpływa na tempo i sposób reagowania, jednak nie oznacza braku koordynacji. Równolegle w Ministerstwie Spraw Zagranicznych trwają prace nad wdrożeniem nowego, ulepszonego systemu rejestracji podróży, który przyczyni się do dalszej poprawy efektywności komunikacji z obywatelami RP przebywającymi za granicą oraz usprawni działania w sytuacjach kryzysowych. Warto również podkreślić, że funkcjonujący system dobrowolnej rejestracji podróży „Odyseusz" był aktywnie wykorzystywany przez konsulów do przekazywania bieżących komunikatów – zarówno w formie wiadomości SMS, jak i e-mail. Doświadczenia z jego wykorzystania stanowią solidną podstawę do dalszego doskonalenia procedur, a nie dowód na brak ich skuteczności

Z wyrazami szacunku
z up. Władysław Teofil Bartoszewski
Sekretarz Stanu
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/